

Nordprogrammen stärker sammanhållning

Nordprogrammen ska förstärka konkurrenskraft och sammanhållning inom dom nordliga områdena och förverkliga möjligheter genom gränsregionalt samarbete.

Det tidigare Interreg IVA Nord för åren 2007-2013 hade fyra prioriterade områden.

Det var utveckling av näringslivet, och forskning, utveckling och utbildning samt regional funktionalitet och identitet. Det fjärde området var gränslös utveckling inom Sapmi.

Totalt fanns 76 miljoner euro i programmet, varav 32 miljoner euro var direkta EU-pengar. Programmet var engagerat i 160 projekt.

-Då det gäller dom tre första områdena så innebär programmet att 1500 personer utbildades i olika företag. Det gav upphov till 28 nya företag och 25 nya arbetstillfällen. 130 av dom deltagande företagen ökade sin omsättning, berättade Iiris Mäntyrinta, ansvarig för Nordprogrammet vid länsstyrelsen i Luleå vid kick-off mötet i Tromsø.

Nordprogrammet var engagerat i 30 forskningsprojekt, 15 utredningar inom service och infrastruktur, och 60 000 personer deltog i olika kulturella aktiviteter.

Sapmi-området

Beträffande Sapmi-området så ledde Nordprogrammet till att 1400 personer deltog i aktiviteter som bidrog till att synliggöra och bevara dom samiska språken och kulturen.

-Det gav upphov till 15 nya företag och 80 personer deltog till kompetensutveckling i företagen, sade Iiris Mäntyrinta

Hon framhöll att intresset var stort för programmet.

- Näringslivet har medverkat aktivt i projekten liksom gränskommuner och statliga myndigheter. Det var en bra blandning av näringsliv och kultur i dom, samiska projekten med det samiska språket i centrum. Samarbeten lyftes till en högre nivå än tidigare och det handlade mycket om förtroende och tillit, sade Iiris Mäntyrinta

EU:s arktiska strategi

Dorota Witoldson från DG Regio, som bland annat har hand om regionalpolitiken vid EU-kommissionen i Bryssel, berättade om EU:s Arktiska strategi.

-EU ska senast i december 2015 utforma en förslag om en utvecklad arktisk strategi.

EU och representanter för urfolken har årliga möten.

- Under arktiska veckan bjuder vi in urfolken till ett informationsutbyte. Där kan vi diskutera olika aktuella frågor för urfolken, kartlägger behoven och vad EU kan göra. Det finns nu ett förslag om att samerna ska öppna ett eget kontor i Bryssel, kanske med stöd från Interreg, sade Dorota Witoldson.

Arktisk betydelse växer

Hon redogjorde för EU:s arktiska politik. EU har satt upp som mål att senast i december nästa år lägga fram ett förslag om en utvecklad arktisk politik.

- Det ska bland annat säkra effektiva samarbetet mellan EU:s olika stödåtgärder i Arktis, Dorota Witoldson.

Hon framhöll att Arktis betydelse hela tiden växer.

- Exempelvis har transporter på den nordliga sjörutten norr om Ryssland fördubblats på några år. Arktis kan bli föremål för nästa, sade Dorota Witoldson.

Satsat en miljard euro

Dorota Witoldson ser EU som en viktig aktör i Arktis.

-EU har satsat över en miljard euro bland annat på regionalpolitik och för att utveckla den arktiska regionen ekonomiskt, socialt och miljömässigt. Det gäller till exempel dom interregprogram vi pratar om här, säger Dorota Witoldson.

EU är observatör i Arktiska rådet sedan 2013 och bidrar med experter i rådets arbetsgrupper.

Mer fokus på resultat

Dorota Witoldson berättade också om bakgrunden och vad som styr de nya interregprogrammen.

-EU:s strategi fram till 2020 är bland annat att 75 procent av befolkningen ska ha sysselsättning, att 3 procent av BNP ska investeras i forskning och utveckling, att avhoppet inom utbildningen ska vara högst 10 procent och att lyfta 20 miljoner människor ur fattigdom, sade hon.

Dom nya interregprogrammen skiljer sig på några avgörande punkter från dom tidigare.

-Det är mer fokus på resultat och mer utvärdering än tidigare. Satsningarna ska också göras i olika temaområden. Det finns elva temaområden att välja mellan och man ska välja fyra tematiska områden. Det har ni också gjort i programförslaget för Interreg V A Nord, sade Dorota Witoldson.

Resultat viktigt

Det finns också tydliga krav på vilka förväntningar man har på olika projekt.

-Programmen ska tydligt uttrycka vad de vill förändra och hur. Resultatet ska vara en förändring inte bara ett antal konferenser. Det ska vara en bättre insamling av uppgifter om utfallet. Exempelvis hur transporttiderna minskat mellan regioner eller inom regioner, sade Dorota Witoldson.

I ansökningarna ska man vara tydlig med vad man vill förändra, hur situationen är idag och i vilken riktning förändringen ska gå.

Man ska definiera ett realistiskt mål och kartlägga vad som kan påverka resultatet.

Stora satsningar

Ivar Grötting Prestkvern vid det norska Kommunal-, och moderniseringsdepartementet i Oslo, framhöll hur viktigt Nordområdet och det Arktiska området är.

- Norska regeringen har gjort stora satsningar i Nordområdena. Det är viktigt med regionala insatser och gränsöverskridande samarbete. Det finns många program som på olika sätt jobbar med utvecklingen inom dom arktiska områdena, sade han.